

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ВИРІВНЮВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ВСЕРЕДИНИ ВИРОБНИЧОГО ПЕРІОДУ

Лисенко О.В., здобувач, ДДФА, м. Дніпропетровськ, Україна

Важливу проблему вирівнювання грошових потоків всередині виробничого періоду можна вирішувати шляхом створення операційного резервного підприємства ORF. Для визначення обсягу операційного резервного фонду, до аналізу функцій доходу та витрат застосовано аналітичний принцип «вартості грошей у часі». Обсяг операційного резервного фонду періоду i розраховується як подвійний обсяг витрат періоду $i-1$, скорегований на показник сили зростання. Сила зростання (аналог коефіцієнту нарощення) визначається як граничне значення умовної норми приросту витрат, яка розраховується за формулою складних відсотків. Значення показника сили зростання визначається з використанням таблиць експоненціальної функції.

Необхідною умовою створення операційного резервного фонду є наявність додатного грошового потоку на кожному кроці $DP_i > 0$ (чи на більшості кроків) розрахунку. Початковий резервний фонд представлено, як правило, представлено високоліквідними цінними паперами. Малий обсяг прибутку впродовж декількох періодів може не дати можливості підприємству створити навіть невеликий операційний резервний фонд. Розглянемо, при яких обсягах значень доходів і витрат можливо створення операційного резервного фонду. Для цього проаналізуємо співвідношення умовної норми доходності та умовної норми приросту витрат.

$$\frac{d_i}{z_i} = \frac{D_i - D_{i-1}}{D_{i-1}} * \frac{Z_{i-1}}{Z_i - Z_{i-1}} = \frac{Z_{i-1}}{D_{i-1}} * \frac{D_i - D_{i-1}}{Z_i - Z_{i-1}},$$

де $D_i - D_{i-1}$ - абсолютний приріст доходу; $Z_i - Z_{i-1}$ - абсолютний приріст витрат.

Для підприємства, яке працює беззбитково $\frac{Z_{i-1}}{D_{i-1}} < 1$, обсяг операційного

резервного фонду визначено як подвійний приріст витрат $i-1$ періоду. Тоді логічно розраховувати, що абсолютний приріст доходу повинен приблизно в 2 рази і більше перевищувати абсолютний приріст витрат підприємства за період, що розглядається:

$\frac{D_i - D_{i-1}}{Z_i - Z_{i-1}} \geq 2$. В такому випадку:

Якщо $\frac{D_i - D_{i-1}}{Z_i - Z_{i-1}} \in [1; 2]$ - створення операційного резервного фонду ORF можливо

за рахунок внутрішнього резервного фонду RF_0 чи накопичувальним образом за рахунок чистого нерозподіленого прибутку.

Якщо $\frac{D_i - D_{i-1}}{Z_i - Z_{i-1}} \in [2; 3...]$ тобто, відношення абсолютного приросту доходу до

абсолютного приросту витрат наближається до коефіцієнту 2 чи перевищує його, то створення операційного резервного фонду можливо за один виробничий період за

рахунок відчислення від чистого нерозподіленого прибутку. Ця умова є достатньою для створення операційного резервного фонду ORF.

Необхідною умовою створення операційного резервного фонду ORF є наявність додатного грошового потоку ($DP_i > 0$) на кожному чи більшості періодів розрахунку (уникнути ситуацій, коли $DP_i < 0$ мало ймовірно, але наявність внутрішнього резервного фонду дозволить сумарно компенсувати їх).

Достатньою умовою створення операційного резервного фонду ORF є: $\frac{D_i - D_{i-1}}{Z_i - Z_{i-1}} \in [2; 3...]$, тобто прямування до коефіцієнту 2 та вище відношення абсолютного приросту доходу до абсолютного приросту витрат впродовж одного чи декількох виробничих періодів.

Можна запропонувати наступний методологічний підхід до створення та використання внутрішнього резервного фонду RF та операційного резервного фонду ORF як його частини: 1) рішенням керівництва підприємства створюється внутрішній початковий резервний RF_0 у вигляді високоліквідних цінних паперів; 2) на основі даних балансу останнього виробничого періоду аналізується співвідношення абсолютного приросту доходу до абсолютного приросту витрат. Якщо $\frac{D_i - D_{i-1}}{Z_i - Z_{i-1}} \geq 2$, то

операційний резервний фонд ORF створюється за рахунок чистого нерозподіленого прибутку даного періоду в обсязі: $ORF_i = 2 * \delta_i * Z_{i-1}$. В тому випадку: $\frac{D_i - D_{i-1}}{Z_i - Z_{i-1}} \in [1; 2]$ -

створення операційного фонду ORF можливо за рахунок внутрішнього початкового резервного фонду RF_0 ; 3) при нестачі грошових коштів всередині періоду, необхідна сума береться із операційного резервного фонду ORF_i . Наприкінці періоду еквівалент даної суми повертається в операційний резервний фонд; 4) по закінченню періоду і розраховується обсяг операційного резервного фонду наступного періоду ORF_{i+1} та автоматично переноситься як грошовий резерв на період $i+1$. Грошові кошти для коригування обсягу фонду надходять із чистого нерозподіленого прибутку; 5) внутрішній резервний фонд підприємства в складі початкового та операційного резервного фондів пропонується тримати в розрахованих обсягах та нарощувати у відповідності до потреб підприємства, до зростання його доходів та витрат і використовувати за призначенням.

Список літератури:

1. Ковалев В.В. Финансовый менеджмент. Теория и практика [2-е изд., перераб. и доп.] / В.В. Ковалев. – М. : ТК Велби, изд. Проспект, 2007. – 1024 с.
2. Лысенко Е.В. Создание, использование и источники формирования операционного резервного фонда предприятия / Е.В. Лысенко // Економічний простір: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2012. – № 68. – С. 205–214.
3. Хелферт Э. Техника финансового анализа [10-е изд.] / Э. Хелферт. – СПб. : Питер, 2003. – 640 с.